

آموزش و توسعه کارکنان در سازمان

تألیف:

دکتر میرعلی سیدنقیوی

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

با حمایت انجمن مدیریت دولتی ایران

۱۴۰۰

سرشناسه	: سیدنقوی، میرعلی، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش و توسعه کارکنان در سازمان/ تالیف میرعلی سیدنقوی.
مشخصات نشر	: تهران: مهکامه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهري	: ۳۶ص: جدول، نمودار.
شابك	: 978-622-7239-56-0
وضعيت فهرست‌نويسي	: فبيا
يادداشت	: كتابname: ص. ۳۹۶-۳۹۴.
موضوع	: نيزو انساني-- آموزش Education
موضوع	: نيزو انساني-- برنامه‌ريزي Manpower policy
موضوع	: نيزو انساني -- مديريت Manpower planning
موضوع	: سازمان Organization
موضوع	: مربيگري Coaching (Athletics)
رده‌بندی کنگره	: HF۵۵۴۹۱/۵
رده‌بندی ديوسي	: ۶۵۸۳۱۲۴
شماره کتابخانسي ملي	: ۷۵۶۸۴۸۶

انتشارات مهکامه

نام کتاب: آموزش و توسعه کارکنان در سازمان

تأليف: دکتر میرعلی سیدنقوی

ناشر: مهکامه

ناظر چاپ: بهزاد ربيعي فراهانی

طرح جلد: محمود رضا لطيفي

ليتوگرافی: نقش

نویت چاپ: اول / ۱۴۰۰

تیراز: ۱۰۰ نسخه

قيمت: ۹۸۵۰۰ روبل

شابك: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۹-۵۶-۰

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با «قانون حقوق ملکان و مصنفات مصوب ۱۳۴۸» برای ناشر محفوظ و منحصرأ متعلق به نشر مهکامه می‌باشد. لذا هر کوئنه استفاده از کل یا قسمتی از این کتاب (از قبيل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، عکس‌برداري، نشر الکترونيکي، هر نوع انتشار بهصورت اينترنتي، سى دى، دى وى دى، فيلم، فايل صوتى یا تصويرى و غيره) بدون اجازه کتبى از نشر مهکامه منوع بوده و مختلفين تحت پيگرد قانوني قرار مى‌گيرند.

انتشارات مهکامه: ناشر تخصصي گرددشكري و هتلداري

نشر و پخش: تهران، خيابان انقلاب، خيابان فخر رازى، فرسيده به لبافي تزاد، کوچه انوري، پلاک ۸، طبقه دوم
تلفن: ۰۶۶۴۸۲۰۳ - ۰۶۶۴۹۷۰۵۰ - ۰۶۶۹۶۱۵۰۹
فکس: ۰۹۱۲۳۹۷۴۰۲۱

واتساب: ۰۹۰۳۲۶۷۴۸۴۴

اصلاحات و الحالات احتمالي، در سایت انتشارات مهکامه:
پست الکترونيکي: en_mahkame@yahoo.com
تلگرام: telegram.me/mahkamepublisher

فهرست مطالب

۱۵	بیشگفتار
۱۹	بخش اول: آموزش کارکنان
۲۱	فصل اول: کلیات آموزش
۲۱	مقدمه
۲۲	نقش آموزش در اجرای استراتژی کلان منابع انسانی
۲۲	اهمیت آموزش برای سازمان‌ها
۲۴	مزایای آموزش و توسعه کارکنان
۲۵	تفاوت آموزش با توسعه
۲۷	تفاوت آموزش با تخصصیات
۲۹	تناقضاتی پیرامون آموزش کارکنان
۲۹	تناقض اول
۳۰	تناقض دوم
۳۱	تناقض سوم
۳۱	ماندگاری آموزش‌ها در سازمان
۳۳	آموزش: سرمایه‌گذاری یا هزینه
۳۴	آموزش: تأمین از داخل یا برون سپاری
۳۶	استراتژی‌های مدیریت دانش: کلیه توسعه منابع انسانی
۳۹	خلاصه فصل
۳۹	سوالاتی برای بحث
۳۹	منابع
۴۱	فصل دوم: فرایند آموزش کارکنان
۴۱	مقدمه
۴۲	فرایند آموزشی کارکنان ADDIE
۴۳	فرایند آموزشی کارکنان هاکت
۴۴	فرایند آموزش کارکنان استون
۴۵	فرایند آموزشی کارکنان واکن
۴۷	فرایند آموزشی کارکنان DDE

۴۹	مدل طراحی محیط‌های یادکیری سازنده‌گرا جانسون
۵۱	استاندارد ایزو ۱۰۰۱۵
۵۲	مدل استاندارد IBSIPI
۵۴	مدل آموزشی ASTD
۵۵	مدل طراحی آموزشی عملکرد محور (PBID)
۵۶	مدل آموزشی یارک
۵۷	مدل مبتنی بر تحول یادکیری سازمانی
۵۷	خلاصه فصل
۵۸	سوالاتی برای بحث
۵۸	منابع
۶۱	فصل سوم: نیاز‌سنجدی و طراحی دوره‌های آموزشی
۶۱	مقدمه
۶۲	تعریف نیاز‌سنجدی آموزشی
۶۳	اهمیت و اهداف نیاز‌سنجدی آموزشی
۶۳	شیوه‌های متداول نیاز‌سنجدی آموزشی
۶۷	گام‌های نیاز‌سنجدی آموزشی
۶۷	کام اول: تعریف مشکل و نیازها
۶۷	کام دوم: تعیین نحوه تجزیه و تحلیل نیازها
۷۲	کام سوم: جمع‌آوری داده‌ها
۷۲	کام چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۷۳	کام پنجم
۷۴	نیاز‌سنجدی بر مبنای استاندارد ۱۰۰۱۵
۷۵	الکوی نیاز‌سنجدی فورد
۷۷	طراحی دوره‌های آموزشی
۷۷	تدوین هدف‌های آموزشی
۷۸	تهیه مفاد آزمون
۷۹	طراحی محتوی آموزشی
۸۱	شیوه ارائه آموزشی
۸۳	بررسی موارد خاص
۸۴	خلاصه
۸۵	سوالاتی برای بحث
۸۵	منابع

۸۷	فصل چهارم: ارزشیابی آموزش
۸۷	مقدمه
۸۷	تعريف ارزشیابی آموزشی
۸۹	ضرورت ارزشیابی آموزشی
۸۹	علل تنوع الگوهای ارزشیابی آموزشی
۹۰	مدل‌های ارزشیابی آموزشی
۹۰	مدل ارزشیابی کرک پاتریک
۹۲	مدل بازگشت سرمایه فیلیپس
۹۴	مدل ارزشیابی آموزشی سیپ
۹۵	مدل ارزشیابی استاندارد ایزو ۱۰۰۱۵
۹۶	مدل ارزشیابی چند سطحی «توتاو»
۹۸	خلاصه
۹۸	سؤالاتی برای بحث
۹۸	منابع
۱۰۱	فصل پنجم: انواع آموزش‌ها و ساختارها
۱۰۱	مقدمه
۱۰۲	اصول کلی آموزش در محیط کار
۱۰۲	تمرین مستمر و مشارکت فعال
۱۰۳	بازخورد و تقویت مثبت
۱۰۴	آموزش مرتبط با نیازهای سازمان و کارآمدی
۱۰۴	انگیزش
۱۰۵	آموزش دستورالعمل‌ها و رویه‌ها
۱۰۵	آموزش‌های فنی - مکانیکی
۱۰۶	آموزش‌های فنی - حرفاها
۱۰۷	آموزش مهارت‌های پایه
۱۰۸	آموزش مهارت‌های عمومی
۱۰۹	آموزش مهارت‌های سرپرسی
۱۱۰	آموزش توسعه مدیران
۱۱۱	آموزش توسعه مدیران عالی
۱۱۲	آموزش غنی‌سازی کارکنان
۱۱۲	سازمان واحدهای آموزش و توسعه منابع انسانی
۱۱۳	۱ - ساختارهای ساده

پیشگفتار

امروزه مزیت رقابتی سازمان‌ها در گرو منابع انسانی بالنده و توانمند است. منابعی که قادر هستند تهدیدها را به فرصت‌ها تبدیل کرده و موانع را از پیش روی سازمان بردارند. آموزشو توسعه منابع انسانی یکی از ابزار اصلی توانمندسازی کارکنان محسوب می‌شود در همین رابطه مدیریت منابع انسانی در سازمان‌ها در کنار سایر وظایف، به وظیفه آموزش و توسعه کارکنان متتمرکز شده‌اند. شاید بندرت سازمانی را می‌توان یافت که دغدغه آموزش و توسعه کارکنان خود را تداشته باشد. اما آنچه مهم است صرفاً داشتن دغدغه نیست، برنامه‌ریزی صحیح آموزشی، اجرا و ارزشیابی دوره‌ها و برنامه‌های آموزش و توسعه کارکنان پیش نیاز داشتن منابع انسانی مولد و دانشی است در همین رابطه بسیاری از سازمان‌ها به خطا رفته‌اند. این خطای ناشی از عدم پیروی از فرایندها، اصول و مبانی آموزش و توسعه کارکنان بوده است. نویسنده به وفور شاهد سوء کارکرد نظام آموزش و توسعه کارکنان در سازمان‌های مختلف بوده است که برخی از این سوء کارکرها ریشه در طراحی نامناسب و عدم توجه به نیاز سنجی دوره‌های آموزشی بوده و برخی دیگر برآمده از اجرا یا ارزشیابی نادرست بوده است.

به هر روی، این کتاب در درجه اول برای کارشناسان و مدیران منابع انسانی و دست اندر کاران واحدهای آموزش در سازمان‌ها تدوین شده است. مخاطبین اصلی این کتاب، در کنار میدان، کارشناسان منابع انسانی، دانشجویان رشته مدیریت در همه گرایش‌ها در مقاطع تحصیلات تکمیلی بهویژه رشته‌های مدیریت منابع انسانی و یا مدیریت دولتی با گرایش رفتار منابع بوده است.

این کتاب در بخش آموزش و توسعه کارکنان تدوین شده است. در بخش آموزش به شش فصل اشاره شده است: کلیات، فرایند آموزش، نیازسنجی، و طراحی دوره‌های آموزشی، ارزشیابی آموزش و انواع آموزش‌ها و ساختارها، و دولتها و آموزش. در آن بخش اول به مرور نقش دولتها در خط مشی گذاری آموزش در سطح ملی نیز پرداخته شده و در این رابطه تجربه جند کشور از جمله ایران مورد بحث قرار گرفته است.